

ЛІТАК І БАЙБАК

1

З висоти двох тисяч футів, де Клодетт Сендерс навчалася пілотувати літак, місто Честер Мілл грало у вранішньому світлі полісками, мов новенька цяцечка. Котилися, виблискуючи на сонці, автомобілі магiстральною Мейн-стрит. Гостро саяв, ніби ось-ось прохромить бездоганно чисте небо, шпиль церкви Конго¹. Бігли наввипередки з річкою Престіл сонячні зайчики, але «Сенека-V»² обганяв і їх, і саму річечку, перетинаючи місто діагональним курсом у тому ж напрямку, що й потік.

— Ой, Чаку, здається, я бачу отам двох хлопчиків, біля моста Миру! Вони рибалять!

Це була така щира радість, що жінка аж розсміялась. Уроки пілотування вона брала з люб'язної згоди свого чоловіка, першого виборного їхнього міста. Хоча той і тримався опiнii, що якби Бог хотів, аби людина літала, Він дав би їй крила, Енді був згідливим чолов'ягою і поступово Клодетт добилася свого. Вона отримала задоволення від першого ж уроку. І це задоволення було чимось більшим за просту насолоду, бо п'янило. Сьогодні ж вона вперше по-справжньому зрозуміла, що робить політ таким захоплюючим. Чому літати — це так класно.

Чак Томпсон, її інструктор, делікатно торкнувшись штурвала, кивнув на панель.

— Чудово, Клоді, але давай не будемо ризикати, вирівняй авіагоризонт, окей?

— Вибач, вибач.

— Нема за що.

¹ Конго — неофіційна назва Конгрегаційної церкви заснованого 1639 року у Вельсі незалежного від Англіканської церкви об'єднання самостійних протестантських громад; Конгрегаційна церква особливо розвинулася в північноамериканських колоніях Британії, відігравши велику культурно-ідеологічну роль у здобутті незалежності й становленні США, ліквідації рабства, боротьбі жінок за рівні права тощо.

² Легкі двомоторні літаки «Сенека» випускаються компанією «Piper Aircraft» з 1971 року, модель «Seneca V» — з 1998 року.

Він не перший рік навчав людей цієї справи, і йому подобалися такі учні, як Клодетт, котрі щиро прагнули навчатися чогось нового. Невдовзі її радість коштуватиме Енді Сендерсу серйозних грошей; їй сподобався літак, і вона висловила бажання й собі мати такого ж, тільки нового, «Сенеку». Це вийде приблизно в мільйон доларів. Не скажати, щоб задуже розбалувана, Клоді Сендерс безперечно мала дорогі смаки, які її Енді — от же щасливчик! — задовольняв без проблем.

Чаку також подобалися такі дні, як сьогоднішній: необмежена видимість, ані вітерцю, перфектні умови для тренувального польоту. Однак від того, як вона виправила курс, «Сенеку» таки трусонуло.

— Ти розлітаєшся думками. Перестань. Швидкість сто двадцять. Давай триматися напрямку сто дев'ятнадцятого шосе. І спустися до дев'ятисот¹.

Вона виконала інструкції. «Сенека» знову полетів рівно. Чак розслабився.

Вони промайнули над салоном «Уживані автомобілі Джима Ренні», і місто залишилися позаду. Обабіч шосе 119 попливли поля, яскравими кронами пломеніли дерева. Схожа на розп'яття тінь «Сенеки» бігла асфальтованою трасою, одним темним крилом тінь мазнула по мурашиній фігурці чоловіка з рюкзаком на спині. Чоловік-мураха поглянув угору й помахав рукою. Чак махнув йому у відповідь, хоча й знав, що пішохід його не може побачити.

— Який же, чорт забирай, сьогодні чудесний день! — прохопилася Клоді.

Чак розсміявся.

Жити їм залишалося ще сорок секунд.

2

Байбак просувався не поспішаючи узбіччям 119-го шосе, прямуючи в бік Честер Мілла, а втім, до міста ще залишалося милі півтори і навіть «Уживані автомобілі Джима Ренні» — там, де дорога завертала лівіше, — мріли звідси лише зібраними в рядочки сонячними відблисками. Байбак планував (якщо взагалі можна сказати таке про байбака, буцім той може щось планувати) загубитися серед дерев раніше, ніж він туди дістанеться. Але поки що це узбіччя його цілком влаштовувало. Він зайшов далі від своєї нори, ніж сподівався, але

¹ Швидкість літака вимірюється вузлами, 120 вузлів — 222 км/год; 900 футів — 274 м.

сонце гріло йому спинку і запахи дражнили ніс, формуючи якісь рудиментарні образи — не сказати, щоб справжні картини — в його мозку.

Раптом він зупинився і став на задні лапи. Зір у нього був уже не той, як колись, але достатньо добрий, щоб байбак встиг помітити людину, котра рухалася йому назустріч протилежним узбіччям.

Одначе байбак вирішив ще трохи просунутися вперед. Люди часто залишали по собі гарні наїдки.

Він був старим, досвідченим, огрядним звірком. Свого часу пограбував чимало сміттєвих баків і шлях до міського сміттєзвалища знав не гірше за всі три тунелі власної нори: на смітнику завжди знайдеться щось смачненьке. Не вбачаючи загрози для себе, він покволом подибав далі, поглядаючи на чоловіка, що наближався іншою обочиною.

Чоловік зупинився. Байбак зрозумів, що його помічено. Трохи попереду праворуч лежала повалена береза. Він сховається під нею, перечекає, поки людина пройде, а потім перевірить, чи смачненького чогось не...

Ось як далеко зайшов у думках байбак, роблячи своїх три наступні кроки перевальцем — аж тут його перерізало навпіл. Він розпався на дві половинки край дороги. Чвіркнула кров. Кишки вивалились на землю. Двічі смикнулись задні ноги й завмерли.

Остання його думка, перед тим як настала кінцева темрява, що поглинає нас усіх, хоч байбаків, хоч людей, була: «Що трапилось?»

3

Усі стрілки на контрольній панелі завмерли.

— Що за *чорт*? — мовила Клоді Сендерс. Повернулась обличчям до Чака. Очі широко розплющені, але паніки в них не було, лише здивування. Для паніки не вистачило часу.

Чак так і не побачив контрольної панелі. Він побачив, як сплющується ніс «Сенеки». А далі він побачив, як розлітаються на друзки обидва пропелери.

Побачити щось інше не було часу. Часу не було ні на що. «Сенека» вибухнув над шосе 119, пролившись вогняним дощем на сусідні поля. З неба також падали рештки тіл. Гупнула поряд з акуратно перерізаним байбаком задимлена рука — Клодетт.

Було двадцять перше жовтня.

БАРБІ

1

Щойно він проминув «Фуд-Сіті» й місто залишилося позаду, як у Барбі покращився настрій. Побачивши напис: **ВИ ПОКИДАЄТЕ МІСТЕЧКО ЧЕСТЕР МІЛЛ. ЧЕКАЄМО НЕВДОВЗІ ВАС НАЗАД!** — Барбі відчув себе ще краще. Він радів, що знову вирушив у дорогу, але не просто через те, що отримав добрячу прочуханку в Міллі. Піднесення йому дарував звичний старий добрий потяг до переміни місць. Він уже десь тижнів зо два ходив оповитий сірою хмарою особистої природи, перш ніж бійка на стоянці біля «Діппера» врешті підштовхнула його в сраку до прийняття цього рішення.

— По суті, я звичайний волоцюга, — промовив він і розсміявся. — Зайдисвіт мандрує у Широкий Світ. А чом би й ні? До Монтани! Або у Вайомінг. До Південної Дакоти, у сраний Рапід-Сіті. Та хоч куди, аби звідси.

Він почув, що наближається звук двигуна, обернувся — ішов тепер задом наперед — і підняв великий палець. Цікава комбінація зринувла йому перед очі: старий забрьоханий «Форд» пікап з освіжаюче молодого блондинкою за кермом. *Попелястою* блондинкою, найулюбленіший його тип. Барбі продемонстрував найзвабливішу зі своїх посмішок. Дівчина за кермом пікапська відповіла йому тим же, і, о Боже, якби виявилось, що вона хоч на секунду старша дев'ятнадцяти, він зжер би свій останній, отриманий за роботу в «Троянді-Шипшині» чек. Надто юна подружка для джентльмена тридцяти повних літ, нема сумніву, але цілком легально годяща, як казали в часи його кукурудзяної юності в Айові.

Пікап пригальмував, він рушив до машини... але вона тут же знов набрала швидкість. Дівчина ще раз мигцем поглянула на Барбі, проїжджаючи повз нього. Посмішка не зійшла з її обличчя, але тепер в ній прозиравав жаль. *«Потьмарилось у голові на хвилю, — читалося в тій посмішці. — Але здоровий глузд мені вже повернувся».*

А Барбі її лице здалося ніби знайомим, хоча напевне він не міг сказати, бо ж у недільні ранки в «Шипшині» завжди гуло незгірш як

у божевільні. Однак йому пригадувалося, ніби він бачив цю дівчину з якимсь старшим чоловіком, імовірно її батьком, обоє занурені — у кожного перед очима своя секція — в читання недільного числа «Таймс». Якби він міг, коли вона проїжджала повз нього, до неї заговорити, Барбі сказав би: *«Якщо ти довіряла мені смажити для тебе ковбасу з яйцями, авжеж могла б довіритися також, щоб я кілька миль потрясся поряд з тобою на пасажирському сидінні».*

Звісно, такої можливості йому не випало, тож він лише махнув її рукою, немов кажучи: «Не бери в образу». Глипнули задні вогні, ніби вона вирішила передумати. Відтак вони погасли і пікаписько додав швидкості.

Наступними днями, коли справи в Міллі почали з поганих перемінитися на гірші, він знову й знову прокручував у голові той момент теплого жовтневого дня. А саме згадував блимання задніх вогнів... Урешті-решт, вона могла й упізнати його, подумати: *«Це ж той кухар із “Троянди-Шипшини”, я майже певна. Мабуть, мені варто було б...»*

Хоча, можливо, між ними була прірва, у яку падали й люди, кращі за нього. Якби вона *передумала*, все б у його житті відтоді пішло інакше. Бо їй напевне вдалося проскочити; він більше ніколи в житті не бачив знову ні тієї блондинки з її свіжим личком, ні її брудного старого пікаписька «Ф-150»¹. Мабуть, вона перетнула межу міста Честер Мілл за пару хвилин (а то й секунд) до того, як її було замкнено. Якби він сидів поряд з нею, то опинився б назовні й урятувався.

«Якби, звісно, — думав він пізніше, коли сон його ігнорував, — затримка, щоб мене підібрати, не виявилася задовгою, а отже, фатальною. У такому випадку мене б тут також не було. І її теж. Бо на тому відтинку 119-го шосе діє обмеження швидкості до п'ятдесяти миль за годину. А при п'ятдесяти милях за годину...»

На цьому місці він завжди повертався думкою до літака.

2

Літак пролетів над ним, якраз коли він минав салон «Уживані автомобілі Джима Ренні», заклад, до якого Барбі не відчував любові.

¹ «Ф-150» — модель легкої вантажівки, що випускається компанією «Форд» з 1975 року, найпопулярніший пікап у США.

Справа полягала не в тім, ніби він колись придбав собі там якийсь непотріб (уже понад рік він не мав машини, останню продав ще в Пунта-Горда¹, у Флориді). Просто Джим Ренні-молодший був серед тих хлопців того вечора на парковці біля «Діппера». Мажористий пацан, якому повсякчас хотілося комусь щось довести, а коли він не міг чогось довести сам, він робив це в складі зграї. Досвід Барбі підказував, що у всьому світі Джими-юніори саме таким чином і роблять усякий бізнес.

Але все це тепер лишилося позаду. Джим Ренні, Джим Джуніор, «Троянда-Шипшина» (Смажені устриці² — наша спеціальність! Завжди *цілі*, ніколи — *різани*), Ейнджі Маккейн, Енді Сендерс. Усі ці діла, включно з тим, біля «Діппера». (Забезпечення побиття на парковці — наша спеціальність!) Він усе це залишив позаду. А що в нього попереду? Як це що — навстіж розчахнуті ворота Америки. Прощавай, штате Мейн, привіт тобі, Широкий Світе.

А може, чорт забирай, йому знову податися на Південь? Що з того, що сьогодні день такий чудовий, уже через пару сторінок у тутешньому календарі причаїлася зима. На півдні мусить бути гарно. Він ніколи не бував у Месел Шоулз³, хоча йому завжди подобалася сама ця назва. У ній було щось таке збіса поетичне — «м'язами долаєш пороги», ця ідея так його окрилила, що, почувши, як наближається гудіння маленького літака, він задер голову і подитячому житгерадісно йому помахав. Хотілося, щоб і той у відповідь помахав крилами, проте не діждався, хоча літак пропливав невисоко й неспішно. Барбі гадав: якісь аматори милуються краєвидами — день сьогодні саме для них, розкішне різнобарв'я дерев — а може, якийсь юний літун тренується заради отримання ліцензії пілота і, боячись схибити, не звертає уваги на наземних комах типу Дейла Барбари. Все одно він побажав їм щастя. Хай там хоч туристи, хоч якийсь підліток, попереду в котрого ще цілих шість тижнів до першого сольного польоту, Барбі всім їм бажав удачі. Розкішний

¹ Пунта-Горда — головне місто округу Шарлотт у штаті Флорида.

² Смажені устриці — одна з найпопулярніших страв Нової Англії (Північних штатів Атлантичного узбережжя США): звільнену від скоюк устрицю вмочають у несолодке згущене молоко, обкачують у борошні та смажать в олії або жирі.

³ Месел Шоулз («М'язисті пороги») — місто в штаті Алабама на річці Теннессі, що стала судноплавною 1925 року після побудови на той час найбільшої в світі ГЕС ім. президента Вілсона, її будівництвом керував інженер-полковник Х'ю Лінкольн Купер, котрий пізніше став співавтором конструкції греблі Дніпрогесу, головою американського інженерного корпусу «Дніпробуду» і кавалером радянського ордена Трудового червоного прапора.

був день, і кожен крок, що віддаляв його від Честер Мілла, робив цей день ще кращим. Забагато мудаків у цьому Міллі, а крім того: мандри — це добре для душі.

«І взагалі, нам варто було б прийняти закон про переміну місць у жовтні, — подумалось йому. — Нове національне гасло: У ЖОВТНІ ВСІ ПЕРЕЇЖДАЮТЬ. Отримуєш ліцензію на збори в серпні, у середині вересня подаєш стандартну (за тиждень) заяву на звільнення з роботи, а тоді...»

Він зупинився. Помітив байбака попереду, на протилежному узбіччі асфальтівки. А який гладенький, аж вилискує, нахаба. І навіть не помишляє про те, щоб шаснути геть, сховатись у високій траві, так і чалапає назустріч. Неподалік, дістаючи верхівкою обочини дороги, лежала повалена береза, і Барбі готовий був закласитися, що байбак сховається під нею, перечекати, поки пройде ця велика небезпечна двонога істота. А якщо ні, тоді вони спокійно розминуться, як пара пристойних волоцюг, котрими вони насправді й є, прямуючи кожен своїм курсом, чотирилапий — на північ, двоногий — на південь. Барбі хотілося, щоб відбулося саме так. Це було б круто.

Усі ці думки в голові Барбі промайнули за якусь секунду, тінь літака все ще залишалася між ним і байбаком, її чорний хрест мчав асфальтівкою. І раптом, майже одночасно, трапились дві події.

Перша з байбаком. Ось щойно він був цілий, аж вмент розпався на дві половинки. Обидві в крові й сіпаються. Барбі застиг, щелепа в нього відвисла на раптом розслаблених шарнірах. Це виглядало так, ніби впав ніж якоїсь невидимої гільйотини. І в ту ж мить, прямо над розрубаним навпіл байбаком, вибухнув маленький літак.

3

Барбі задер голову. Замість гарненького літачка, що пролетів над ним буквально за секунду перед цим, тепер з неба хлянув якийсь розплющений витвір планети Химера¹. Розпукнувшись звивистими червоно-помаранчевими пелюстками вогню, в повітрі розквітла троянда сорту Американська катастрофа. Зі стрімко падаючого літака бухав дим.

¹ Планета Химера (Bizzaro World) — світ, якому Супермен надав форми куба, найвищою чеснотою там вважається потворність; місце дії багатьох популярних у 1960-ті рр. коміксів.

Щось брязнуло об дорогу зліва, пирснувши навсібіч асфальтовим грудням, перш ніж п'яно завертїтися у високїй травї. Пропелер.

«А якби він відскочив у мїй бїк...»

Барбі вмить уявив себе розрубаним навпїл, як той нещасний байбак, і розвернувся тїкати. Щось гупнуло просто перед ним, аж він скрикнув. Але то був не другий пропелер; то була чоловїча нога в синїй джинсовїй холошї. Кровї він не побачив, але крїзь розїдраний боковий шов видїлася біла плоть і кучеряве чорне волосся.

Ступні при нозї не було.

Барбі побїг з відчуттям, нїби рухається, як в уповільненому кїно. Побачив одну власну ступню в старому пошарпаному черевїку, вона попливла вперед і опустилася. Потїм зникла позаду, а вперед потягнулася друга ступня. І все це повільно-повільно. Немов дивишся по телевізору повтор якоїсь критичної для бейсбольного матчу перебїжки.

Ззаду голосно гупнуло щось велике, а відтак пролунав другий вибух, обдавши його жаром від п'ят до потилицї. Цей порив, неначе гарячою долонею, ще дужче підштовхнув його вперед. І тоді вже всі думки йому здуло геть і не залишилося нічого, окрім брутальної жаги тїла — вижити.

Дейл Барбара тїкав щодуху, рятуєчись від загибелї.

4

Десь через сотню ярдів велика гаряча рука позаду нього перетворилася на примарну долоню, хоча запах палаючого пального — плюс солодкіший дух, що, певне, утворювала сумїш розплавленого пластику й горїлої плотї, — залишався сильним, долїтаючи з подихами легкого бризу. Барбі пробїг ще ярдів шїстдесят, потїм зупинився і обернувся. Захеканий. Навряд від бїгу, подумалось йому, бо він не куриє і перебував у добрїй формї (тобто... по правді, ребра з правого боку все ще болїли після побиття на парковцї біля «Дїппера»). Він гадав, що причина в переляку й збентеженнї. Його могло вбити падаючими шматками лїтака — не одним лиш урваним пропелером, — або спалити живцем. Суто випадково йому пощастило.

Тут він побачив таке, від чого йому урвалося його захекане дїхання. Він виструнчився, задивившись назад, на місце катастрофи. Дорога була всїяна уламками, так, це справжнє чудо, що його не при-

било і навіть не поранило. Неподалік від місця, де зупинився скажений пропелер, правобіч лежало погнуте крило, друге крило стирчало з некошеної тимофіївки ліворуч. На додаток до ноги в синій джинсовій холаші, він помітив відірвану від плеча руку. Рука немов показувала на голову, стверджуючи: *вона моя*. Судячи з волосся, то була голова жінки. Лінію електропередач, що тягнулася поряд з дорогою, було понівечено. Порубані, покручені дрти валялися на узбіччі.

Поза головою з рукою виднілася пом'ята труба фюзеляжу. Барбі прочитав напис: **N3J**. Якщо там і були колись якісь інші літери, шматок з ними відірвало.

Але зовсім не це зачепило його погляд, забрало в нього дихання. Троянда Катастрофи відцвіла, але в небі залишився вогонь. Навпевне ж, горить пальне. Але...

Але воно тонким шаром стікало вниз повітрям. Крізь нього Барбі бачив далечінь — той самий безтурботно мирний, проте тремкий на вигляд, сільський ландшафт штату Мейн. Марєво хвилювалося, як над розжареною піччю чи обігрівачем. Виглядало це так, ніби хтось плеснув на шибку бензин і підпалив.

Мало не в гіпнотичному трансі — у всякому разі приблизно так він і почувався — Барбі рушив назад, до місця катастрофи.

5

Перше його імпульсивне бажання — накрити людські рештки, але їх було занадто багато. Тепер він побачив й іншу ногу (в зелених слаксах), і жіночий торс, що застряг у ялівцевому чагарнику. Він міг би зняти з себе сорочку і накинути жінці на голову, а що далі? Хоча в нього в наплічнику лежало ще дві запасних сорочки...

З боку Моттона, найближчого міста південніше Честер Мілла, наближався автомобіль, з отих малих джипів-паркетників, і мчав він доволі швидко. Хтось почув вибух або бачив спалах. Допомога. Дякувати Богові за допомогу. Розставивши ноги над осьовою лінією, Барбі став подалі від усе ще стікаючого з неба, на кшталт води по шибці, вогню і, задерши руки над головою, почав ними махати хрест-навхрест.

Водій дав знати одиночним гудком, що помітив сигнал, і натиснув на гальма, залишивши по собі сорок футів гумового сліду. Він вискочив з кабіни ледь не раніше, ніж встигла зупинитися його

«Тойота», здоровий, жилавий дядько з довгим сивим волоссям, що спадало з-під бейсбольного картуза з написом «Морські Пси»¹. Рушив бігом узбіччям із наміром обійти спадаючий вогонь.

— Що трапилось? — гукнув він. — Що тут за бісова приго...

Раптом він об щось вдарився. Жорстко. Нічого такого там не було, але Барбі побачив, як дядькові завернувся набік зламаний ніс. Його рикошетом відкинуло від порожнечі, а з рота, носа й лоба вже текла кров. Він упав на спину, та тут же спромігся прийняти сидячу позицію. Він сидів і дивився на Барбі зачудованими, ошелешеними очима, тимчасом як кров з розбитого носа і рота стікала йому на робочу сорочку, а Барбі дивився на нього.

¹ «Морські Пси» («Sea Dogs») — професійна бейсбольна команда з міста Портленд, грає в Північному дивізіоні Східної ліги.

ДЖУНІОР І ЕЙНДЖІ

1

Двійко хлопців, що ловили рибу біля мосту Миру, навіть не підняли голів, коли над ними пролітав літак, а от Джуніор Ренні на нього глянув. Він був за квартал звідти, на Престіл-стрит, і впізнав звук. То був «Сенека-V» Чака Томпсона. Джуніор подивився вгору, побачив літак, але, отримавши з-поміж дерев болісний залп яскравих сонячних променів просто собі в очі, знов різко опустив голову. Знову біль у голові. Останнім часом головний біль почав відвідувати його частіше. Іноді цей біль гамували ліки. Подеколи, особливо в останні три-чотири місяці, ліки не діяли.

Доктор Гаскелл каже — мігрень. Джуніору вистачало знати, що під час цих нападів йому стає так погано, що хоч вмирай, а яскраве світло іще погіршувало це відчуття, особливо, коли біль тільки починав прокльовуватися. Інколи він згадував, як вони з Френком Делессепсом, тоді ще зовсім малі хлопчики, палили мурашок. Збільшувальним склом фокусували на мурахах сонячне світло, коли ті виповзали зі свого мурашника чи залазили до нього. У результаті отримували фрикасе «мурашва». А тепер, коли йому починав прокльовуватися черговий біль, мурашником ставала його власна голова, а очі перетворювались на пару збільшувальних лінз.

Він мав двадцять один рік. Отже, так і доведеться все це терпіти, аж поки йому не виповниться сорок п'ять, коли, як сказав доктор Гаскелл, мігрені можуть залишити його у спокої?

Мабуть. Але цього ранку навіть біль його не зупинив. Побачені на під'їзній алеї «Тойота ФорРанер» Генрі Маккейна або «Пріус»¹ Ладонни Маккейн могли б його зупинити; в такому разі він розвернувся б і пішов собі додому, прийняв додаткову порцію імітрексу² і ліг би собі в спальні з затуленими фіранками й мокрою ганчір-

¹ Моделі легкових машин компанії «Тойота»: «4Runner» — популярний напівджип; «Prius» — гібридний автомобіль із бензиновим та електродвигуном.

² Імітрекс — торгова назва суматриптану, препарату для полегшення нападів мігрені.

кою на лобі. Може, з послабленням болю і його муки почали б зменшуватись, а може, й ні. Тим чорним павукам варто лиш причепитися...

Він знову поглянув угору, цього разу примруживши очі проти ненависного світла, але «Сенеки» вже не було видно, і навіть дзижчання двигуна (також дратівливе — будь-які звуки дратували його в цьому вкурвленому стані) ущухало. Чак Томпсон з якимсь намареним собі пілотом або пілоткою. І хоча Джуніор не мав нічого проти Чака — взагалі не знав його зблизька, — йому забажалося з якоюсь раптовою, дитячою люттю, щоб той його учень-літун пересрав собі все задоволення і розбився разом з літаком.

В ідеалі, аби ще й прямо посеред автосалону його батька.

Черговий черв болю закрутився в голові, але не завадив йому піднятися по східцях ганку Маккейнів. Справа мусить бути зроблена. І так вже прострочив свій борг цій сущці. Він мусить втовкти урок Ейнджі.

«Тільки занадто не захоплюйся. Не дозволяй собі втрачати самоконтроль».

Немов за викликом озвався голос його матері. Її дратуюче самодоволенний голос.

«Джуніор завше був дразливим хлопчиком, але тепер він став стриманішим. Правда ж, Джуніоре?»

Ну. Ага. Був колись. Допомогла гра в футбол. Але зараз нема футболу. Зараз і занять в коледжі нема. А є натомість біль. І від нього він стає якимсь мазефакером.

«Не дозволяй собі втрачати самоконтроль».

Еге ж. Але він мусить із нею все одно побалакати, хай там хоч біль, хоч не біль.

І, як сказано в старій примовці, побалакати він з нею мусить вручну. Хтозна?

Якщо він зробить погано Ейнджі, тоді йому самому, можливо, покращає.

Джуніор натиснув кнопку дзвінка.

2

Ейнджі Маккейн щойно вийшла з душу. Вона накинула халат, зав'язала пояс, а вже тоді обмотала собі рушником мокру голову.

«Іду!» — гукнула, спускаючись неспішно сходами на перший поверх. На обличчі її блукала посмішка. Це Френкі, вона була цілком певна, це прийшов Френкі. Нарешті все обернеться потрібним боком. Той клятий кухар (симпатичний, але все'дно падлюка) вже або залишив місто, або збирається, а батьки її у від'їзді. Склади одне до іншого — й отримаєш знак від Бога, що все обертається потрібним боком. Вони з Френкі зможуть залишити все лайно позаду і знову возз'єднатися.

Вона точно знала, як їй слід все подати: відчинити двері, а тоді розчахнути на собі халат. Просто отак, при ясному світлі суботнього дня, коли будь-який перехожий може її побачити. Спершу вона, звісно, впевниться, що там Френкі — в неї нема охоти оголитися перед місіс Вікер, якщо та подзвонила в двері, щоби вручити бандероль чи рекомендованого листа, — але до ранкової пошти ще залишається десь із пів години.

Та ні, там Френкі. Вона була певна.

Вона відчинила двері, ледь торкнуті посмішкою губи розтягнулися в закличний вищир — либонь, не на добре, зважаючи на те, що в роті її товпилися зуби розміром з великі чиклетки¹. Одною рукою вона трималася за вузол пояса на своєму халаті. Але так його й не потягнула. Бо в дверях виявився не Френкі. Там стояв Джуніор, до того ж на вигляд страшенно *розсерджений*...

Вона й раніше бачила його в такому затьмареному стані — фактично, багато разів бачила, — але ще ніколи таким злим, відтоді як у восьмому класі Джуніор зламав руку хлопцю на прізвище Дюпрі. Той малий підар з кругленькою дупкою наважився припертися на громадський баскетбольний корт і проситися до гри. Вона гадала, точно такий же грозований вираз він мав на обличчі того вечора на парковці біля «Діппера», хоча самої її там, звісно, тоді не було, вона лише про це чула. Усі в Міллі чули про ту справу. Шеф Перкінс викликав її на бесіду, і той чортів Барбі теж там був, а потім знали вже й усі.

— Джуніор? Джуніоре, що...

Він дав їй ляпаса, і всі її думки розлетілися геть.

¹ «Chiclets» — глазурована жувальна гумка, розміром приблизно як гарбузова насінина, яку з 1906 року випускає британська компанія «Cadbury»; назва бренду походить від назви центральноамериканського дерева чикль (*Manilkara chicle*), із соку якого до впровадження харчової синтетики вироблялася жуйка.

3

Він не дуже вклався у перший удар, бо стояв в одвірку, а там як слід не розмахнутися, тільки й зумів занести назад руку на пів ліктя. Він, може, її взагалі б не бив (не починав би з цього принаймні), аби вона не вищирила свої зуби — Господи, які *зубиська*, від їхнього виду його ще в початкових класах було обсіпало мурашками — і якби вона не назвала його Джуніором.

Звісно, все місто кликало його Джуніором, він *сам себе* подумки звав Джуніором, але ніколи не уявляв собі, як він не любить це ім'я, як дико-смертельно-до-нестями він його *ненавидить*, аж поки не почув, як воно вилетіло з-поміж страховидних, немов могильні камені, зубів цієї курви, що наробила йому стільки клопоту. Промовлене, воно прохромило йому голову так само, як раніше це зробив блиск сонячних променів, коли він задер голову, щоб побачити літак.

Утім, як для ляща без розмаху, і цей удар вийшов непоганим. Вона спіткнулася, зробивши крок назад, і вдарилась об баясину сходів, аж рушник злетів у неї з голови. Вологі каштанові патли зміїлися їй по щоках, від чого вона стала схожа на Медузу. Посмішка на її лиці поступилася місцем ошелешеному здивуванню, і Джуніор помітив цівку крові в кутику її губ. Уже гарно. Чудово просто. За те, що вона зробила, ця курва заслужила на кровопуск. Стільки *клопоту* завдала, і не лише йому, а й Френкі, й Мелу, і Картеру також.

Голос матері в його голові: «*Не дозволяй собі втрачати самоконтроль, любий. — Навіть мертва вона не втомлюється давати йому поради. — Провчи її, але не так, щоб аж занадто*».

Він і справді міг би обійтися малим, але тут на ній розчухнувся халат, і під халатом вона виявилася голою. Він побачив темний кущик волосся над її племгоспом, над її невиситимо блядським племінним хазяйством, через яке й стався весь цей *клопіт*, а якщо вникнути глибше, то від цих сучок з їхніми хазяйствами всі клопоти цілого *світу*, а в його голові смикає, гупає, б'є, вона гуде, лящить і розколюється. Немов ось-ось вибухне термоядерна бомба. Перфектні грибовидні хмарки вилетять з обох вух, і тоді в нього над плечима станеться вибух і Джуніор Ренні (котрий не знав, що в нього пухлина в мозку — астматичний доктор Гаскелл навіть думки не припускав щодо такої можливості, звідки їй взятися в такого загалом цілком здорового, ледь двадцятилітнього юнака) здуріє.

Нещасливим цей ранок був для Клодетт Сендерс і Чака Томпсона; по суті, цей ранок був нещасливим для всіх у Міллі.

Але мало хто виявився аж таким нещасливим, як колишня дівчина Френка Делессепа.

4

Її наздогнали ще дві логічно пов'язаних думки, коли вона, приперта спиною до балясини, уздріла, які в нього вирячені очі, як він закусив собі язика — так сильно закусив, що аж зуби глибоко вгрузли.

«Він божевільний. Я мушу викликати поліцію, поки він мене не замордував».

Вона обернулася бігти передпокоєм до кухні, щоби вхопити там зі стіни телефонну слухавку й натиснути 911, а вже тоді почати репетувати. Зробила два кроки і перечепилася об рушник, котрим до того в неї було обмотано голову. Швидко відновила рівновагу — колишня чірлідерка в школі, і навички її не покинули, — та все одно було вже запізно. Голову їй відсмикнуло назад, а ступні перед нею злетіли вгору. Це він вхопив її за волосся.

Рвонув на себе. Тіло його пашіло, немов у гарячці. Вона відчула биття його серця: стриб-стриб, скакало воно наввипередки само з собою.

— *Ти, брехлива курво!* — крикнув він їй прямо у вухо.

Біль голкою глибоко встромився їй у голову. Вона зайшлася криком, але цей звук здавався недоречно блазеньким, порівняно з його голосом. Тут його руки обхопили її за талію і потягли передпокоєм з такою скаженою швидкістю, що хіба пальці її ніг встигали торкатися килима.

Майнув у голові неясний образ себе-фігурки на капоті автомобіля, що несеться з зірваними гальмами, а тоді вони опинилися в залитій яскравим сонцем кухні.

Джуніор знову скрикнув. Цього разу не від люті — від болю.

5

Світло вбивало його, підсмажувало його виючий мозок, але він не дозволив йому себе зупинити. Вже було запізно.

На повній швидкості він врізався нею просто в покритий пластиком кухонний стіл. Той буцнув її в живіт, та й сам зсунувся,

вгатившись у стіну. Цукерниця з перечницею й сільницею полетіли шкереберть. Утробно пирхнувши, повітря вирвалося з її легенів. Тримаючи її за талію однією рукою, а другою вхопившись за слизьке гадюччя її волосся, Джуніор з оберту швиргонув її на «Колдспот»¹. Вона так важко тріснулась об холодильник, що з того пообсипалася більшість магнітиків. Лице її сплотніло від ошелешення. Уже кровоточили ніс і нижня губа. Кров яскраво блищала на фоні її білої шкіри. Він помітив її погляд, кинутий на полицю з обробним блоком, де стирчали ножі, і коли вона ворухнулася, намагаючись підвестись, він угородив їй коліном просто межі очі, жорстко вдавив. Щось хруснуло, немов десь у сусідній кімнаті хтось впустив велику порцелянову посудину — либонь, тарелю.

«*Отак я мусив би зробити Дейлу Барбарі*», — подумав він і, стиснувши долонями її пульсуючі скроні, зробив крок назад. Сльози з його очей бігли йому по щоках. Джуніор уже прокусив собі язика — кров струменіла по підборіддю і капала на підлогу, — але сам він цього не помічав. Занадто могутній біль краєв йому голову.

Ейнджі лежала вниз обличчям серед розсипаних магнітиків, на найбільшому був напис: **ЩО ПОТРАПИЛО ТОБІ ДО РОТА СЬОГОДНІ, ЗАВТРА ПРОЯВИТЬСЯ НА ТВОЇЙ СРАЦІ**. Він гадав, її вимкнуло, та тут вона раптом судомно затрусилася всім тілом. Пальці в неї тремтіли так, ніби вона готувалася зіграти якийсь складний пасаж на фортепіано. «*От тільки єдиний інструмент, на якому грала ця курва, то шкірна флейта*», — подумав він. У неї почали смикатися ноги, а вслід за ними вступили й руки. Здавалося, Ейнджі намагається відплисти подалі від нього. Бач, судоми почалися у чортової сучки.

— Припини! — крикнув він, а коли вона випорожнилась, гукнув: — *Перестань! Зараз же перестань мені тут таке робити, курво!*

Він упав на коліна, між ногами в нього опинилася її голова, котрою вона тепер билася об підлогу, цілючи лобом кахлі, як ото роблять верблюжі жокеї, коли салютують своєму Аллахові.

— Припини! *Зараз же перестань, курвисько!*

Вона почала гарчати. На диво гучно. Боже, а якщо хтось її почує? Що, як його тут злапають? Це зовсім не те, як пояснювати його батькові, чому він кинув навчання (дія, на яку Джуніор все ще

¹ «Колдспот» — одна з найпопулярніших у США марок холодильників, що випускається з 1928 року.

не спромігся). Цього разу все може обернутися гірше за врізання на сімдесят п'ять відсотків його місячної норми грошей через ту чортову бійку з кухарем — бійку, на яку його підбурила саме ця нікчемна курва. Цього разу Великий Джим Ренні не зможе обробити шефа Перкінса і всіх місцевих задротів. Цього разу...

Раптом у голові йому намалювалася картина — похмурі зелені стіни штатної в'язниці Шошенк. Йому не можна туди, у нього ціле життя попереду. Але він може туди потрапити. Якщо навіть зараз він заткне їй пельку, все одно може. Бо вона розп'ятує все згодом. І її обличчя — воно в неї виглядало значно гірше за лице Барбі після бійки на стоянці — говоритиме само від себе.

Хіба що він заткне її цілком.

Джуніор вхопив її за волосся і допоміг ще прикластися лобом об долівку. Сподівався, що так її цілком відключить, і тоді він зможе завершити... ну, те, як його... але вона ще дужче засмикалась у корчах. Почала бити ногами в «Колдспот», і звідти градом посипалися решта магнітних шильдиків.

Він відпустив волосся і стиснув їй горло. Промовив: «Мені жаль, Ейнджі, так не мусило статися». Але йому не було її шкода. Йому було лише страшно, і боляче, і брали сумніви, що ця її агонія посеред дуже яскраво освітленої кухні взагалі коли-небудь припиниться. Аж пальці в нього вже втомилися. Хто міг знати, що це так важко — задушити людину.

Звідкілясь здалеку, з півдня, долетів гуркіт. Ніби хтось вистрелив з величезної гармати. Джуніор не звернув уваги. Джуніор переймався тим, щоб подвоїти свої зусилля, і врешті сіпання Ейнджі почало слабшати. Деся набагато ближче — в будинку, на цьому поверсі — почувся глухий дзвін. Він подивився вгору, очі широко розплющені, спершу подумав, що то дзвонять у двері. Хтось почув гармидер, і вже прибули копи. Голова в нього розривалася, здається, він потягнув собі пальці, і все дарма. Жаклива картина зринула в його уяві: Джуніора Ренні під конвоем заводять до суду округу Касл на оголошення звинувачення, і якийсь коп накриває йому голову піджаком.

А тоді він упізнав цей звук. Точно так само надзвонював його комп'ютер, коли пропадала електрика і комп був змушений перемкнутися на живлення від батарей.

Бінь... Бінь... Бінь...

«Сумлінністю комп'ютера і власною уявою я мало сам не засадив себе в тюрму», — подумав він, не перестаючи душити. Вона вже

не ворушилася, але він здавлював їй горло ще не менш ніж хвилину, відвернувши вбік своє обличчя, намагаючись уникнути запаху її лайна. Як це на неї схоже — залишити на прощання такий гидкий дарунок! Як це на них на всіх схоже! Ці баби! Баби з їхніми племінними хазяйствами! Не що інше, як порослі волоссям мурашники! І вони ще кажуть, ніби всі проблеми від чоловіків!

6

Він стояв над її скривавленим, обісраним і безсумнівно мертвим тілом, не тямлячи, що йому робити далі, коли з півдня віддалено долинав новий гуркіт. Не гарматний; занадто потужний. Щось вибухнуло. Може, врешті розбився гарнющій літачок Чака Томпсона? А що, цілком можливо; в такий день, коли ти був збирався декого просто вилаяти — зробити деякий втик, і не більше, а вона довела тебе до того, що ти був змушений її *вбити*, — будь-що могло трапитися.

Завила поліцейська сирена. Джуніор був упевнений: це по його душу. Хтось зазирнув крізь вікно і побачив, як він її душить. Це його спонукало до дії. Він кинувся через передпокій до вхідних дверей, дістався вже до рушника, збитого ним з її голови тим, першим, ударом, і зупинився. Вони ж прямують саме сюди, вони так завжди роблять. Під'їдуть просто під передні двері, яскраві спалахи їхніх нових світлодіодних мигалок лупитимуть стрілами болю в уразливе м'ясо його мозку...

Він розвернувся й знову побіг до кухні. Подивився вниз, перш ніж переступити тіло Ейнджі, бо не міг утриматися. У першому класі вони з Френком іноді смикали її за кіски, а вона показувала їм язика і корчила гримаси, скошуючи очі до перенісся. Тепер її очі вибалушилися з очниць, немов старовинні скляні ігрові кульки, а рот був заповнений кров'ю.

«Це я зробив? Невже насправді я?»

Так. Саме він. І навіть одного цього побіжного погляду було достатньо, щоб пояснити чому. Через оті її падлючі зуби. Через оті її страшелезні ікла.

До першої приєдналася друга сирена, потім третя. Але вони віддалялися. Слава Христу, вони віддалялися. Вони прямували на південь, туди, звідки були долетіли звуки бомбового гуркоту.

Попри це, Джуніор не став баритися. Він, крадучись, подолав заднє подвір'я Маккейнів, сам не усвідомлюючи, що тому, хто міг

би його побачити, він просто в очі кричить, що чимось завинив (ніхто його не побачив). За рядком помідорів Ладонни стояв високий дерев'яний паркан, а в нім хвіртка. При ній навісний замок, але він, розімкнутий, висів на штибі. У свої дитячі роки, іноді вештаючись тут, Джуніор ніколи не бачив його замкненим.

Він прочинив хвіртку. За нею лежали чагарі підліску, крізь який вела стежина до приглушеного белькотіння річечки Престіл. Одного разу, йому тоді було тринадцять, він був підглядів, як на цій стежині стояли й цілувалися Френк з Ейнджі, вона обіймала його за шию, він стискав рукою її груди, і Джуніор зрозумів, що дитинство майже закінчилося.

Він нахилився і вирігав у стрімкий ручай. Сонячні відблиски від води були злими, жахливими. Потім зір у нього прояснішав достатньо, щоб роздивитися по праву руку міст Миру. Хлопці-рибалки вже пішли звідти, натомість він побачив, як дві поліцейські машини помчали повз громадський майдан униз пагорбом.

Зайшовся виттям міський реву. Як було заведено на випадок припинення електропостачання, ввімкнувся генератор міськради, дозволивши сирені пронизливим голосом повідомити всім цю новину. Джуніор зі стогоном затулив собі вуха.

Міст Миру насправді був усього лиш критим пішохідним містком, тепер уже трухлявим, провислим. Він мав офіційну назву: шляхопровід ім. Елвіна Честера, а мостом Миру став у 1969 році, коли якісь підлітки (свого часу містом ширилися чутки, хто саме) намалювали в нього на борті великий блакитний знак миру. Той знак і зараз було видно, хоча вже вицвілий до примарності. Останні десять років міст Миру вважався закритим. З обох кінців його перехрещували поліцейські стрічки з написами: ПРОХІД ЗАБОРОНЕНО, але ним, звісно, ходили. Десь тричі на тиждень там спалахували по вечорах ліхтарі членів «Бригади ловлі голопуцьків» шефа Перкінса, присвічували вони тільки з одного або іншого кінця, але ніколи з обох. Їм не хотілося затримувати юнь, що випивала й зажималася там, достатньо було просто їх сполохати, щоб ушилися. Щороку на міських зборах хтось пропонував демонтувати міст Миру, а хтось інший пропонував його відремонтувати, але обидві пропозиції відхилялися. Здавалося, місто має власну таємницю, і ця таємниця полягала в тім, що воно хотіло, аби міст Миру залишався таким, як є.

Сьогодні Джуніор Ренні радів цьому факту.

Він проплентався північним берегом річки аж під міст — поліцейські сирени вже затихали вдалині, міський гудок вив голосно, як і раніше, — і видряпався вгору на Страут-лейн. Роззирнувся на обидва боки, а тоді шаснув повз щит з написом ХОДУ НЕМА. МІСТ ЗАКРИТО. Нирком опинився по той бік перехрестя жовтих стрічок, у затінку. Сонце заглядало крізь дірки в даху, розкидаючи яскраві монетки світла по зачовганих дерев'яних дошках під ногами, але після пекельного полум'я в тій кухні тут стояла благословенна темрява. Під дахом у кроквах воркували голуби. Вздовж дерев'яних бортів валялися розкидані пивні бляшанки й пляшки з-під кавового бренді «Алленз»¹.

«Мені ніколи цього не спекатись. Хтозна, чи є якісь частки мене в неї під нігтями, не пам'ятаю, чи вона мене хапала, чи ні, але там залишилась моя кров. І відбитки пальців. Маю тепер лише два варіанти на вибір: тікати або піти й здатися».

Ні, був ще й третій. Можна було вбити себе.

Йому треба повернутися додому. Затулити всі штори в себе в кімнаті, перетворити її на печеру. Ковтнути ще імітрексу, лягти — може, пощастить заснути. А вже потім він, можливо, щось придумає. А якщо по нього прийдуть, коли він спатиме? Ну то й що, це звільнить його від вибору між Виходом № 1, Виходом № 2 чи Виходом № 3.

Джуніор перетнув міський парк-майдан — ділянку землі, що перебувала у спільній власності громади Честер Мілла. Хтось — якийсь літній чоловік, котрого він не впізнав, — схопив його за руку з запитанням: «Що трапилось, Джуніоре? Що відбувається?», але він тільки хитнув головою, відмахнувся від старигана і продовжив свій шлях.

Міська сирена за його спиною продовжувала ревти, мов на світову погибель.

¹ «Allen's Coffee Brandy» — напій міцністю 60 %, випускається в Массачусетсі, особливо популярний у штаті Мейн, де щороку продається понад мільйон пляшок цього бренді.